

توزیع عادلانه محدودیت‌های برق

محدودیت‌های برق عادلانه توزیع می‌شود. به گزارش ایلنا، عباس علی‌آبادی، وزیر نیرو با بیان اینکه ایران جزو ۱۶ کشور پیشرو در صنعت برق در جهان محسوب می‌شود، به افزایش بی‌سابقه دمای هوا و حاکم شدن گرمای زودرس در اردیبهشت امسال اشاره کرد و گفت: اکنون میانگین دمای هوا به میزان ۵/۵ درجه افزایش یافته که بارش مصرف برق همراه شده است. وزیر نیرو با بیان اینکه در اردیبهشت‌ماه سال جاری نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۶ هزار مگاوات برق بیشتری تولید شده است، افزود: محدودیت‌های موجود در حوزه تأمین برق در بخش‌های مختلف به صورت عادلانه توزیع می‌شود. علی‌آبادی تأکید کرد: به دلیل پاسخگویی به نیاز داخل کشور، اکنون صادرات برق صورت نمی‌گیرد در عوض واردات برق اضافه شده است. وزیر نیرو با بیان اینکه قانونگذار شرایطی را برای مشترکان پر مصرف تعیین کرده که در صورت عبور از سقف مجاز، مشمول جریمه و افزایش پلکانی قیمت‌ها می‌شوند، گفت: آن‌ها قادر خواهند بود برق مورد نیاز خود را از طریق بازار بورس برق تأمین کنند.

تسهیل واگذاری زمین برای نیروگاه خورشیدی

عزم دولت برای تسهیل واگذاری زمین و واردات پنل‌های خورشیدی جدی است. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دولت، غلامرضا نوری قزلبچه، وزیر جهاد کشاورزی گفت: تولید کود نسبت به سال گذشته ۵۵ درصد افزایش یافته؛ روزانه ۱۰ هزار تن عرضه می‌شود. وی ادامه داد: قطعی برق چاه‌های کشاورزی دغدغه جدی است؛ شبانه با وزارت نیرو جلسه داریم. وزیر جهاد کشاورزی تصریح کرد: برای احداث نیروگاه خورشیدی روی اراضی ملی، واگذاری زمین ظرف یک‌ماه انجام می‌شود. نوری قزلبچه همچنین اظهار کرد: با روسیه پیمان‌نامه مرزی مشترک راه‌اندازی می‌کنیم؛ اکثر صادرات ما از این مسیر به روسیه می‌رود. همچنین چند بانک و شرکت روسی برای سرمایه‌گذاری پای کار آمده‌اند.

صندوق خطر پذیر پالایش

نخستین صندوق سرمایه‌گذاری خطرپذیر صنعت پالایش ایجاد می‌شود. به گزارش صداوسیما، محمدصادق عظیمی‌فر، مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی اظهار داشت: تفاهم‌نامه ایجاد نخستین صندوق سرمایه‌گذاری خطرپذیر صنعت پالایش را با معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری به امضا رساندیم که فرصتی را فراهم می‌کند که از شرکت‌های دانش‌بنیان در حوزه‌های ارتقای کیفی فراورده‌های نفتی، دارایی‌های فیزیکی، ساخت بار اول و تجهیزات مورد نیاز صنعت پالایش حمایت کنیم. معاون وزیر نفت گفت: امسال چند قرارداد ساخت بار اول در حوزه بومی‌سازی کاتالیست‌های پالایشی را امضا خواهیم کرد که به صورت کامل ما را در این زمینه خودکفا می‌کند. مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی گفت: با اجرای طرح پایش لحظه‌ای در قالب قانون هفتم برنامه توسعه، هر قطره فراورده که در پالایشگاه تولید می‌شود تا زمان تحویل به مصرف‌کننده نهایی رصد خواهد شد.

روز سیاه رانت و اعتمادی که بازنگشت

بعد از دو سال هنوز زیان سهامداران بورس در خرداد ۱۷ اردیبهشت ۱۴۰۲ جبران نشده است

جنبه‌های فنی و اطلاعاتی بالای این پرونده و لزوم دسترسی به برخی اطلاعات شخصی کدهای معاملاتی با دستور قضایی، اعلام کرد که پرونده به دادسرای رسیدگی به جرائم اقتصادی ارجاع شده و در حال پیگیری است. به گفته مدیران سازمان بورس، در صورت اثبات تخلف این افراد توسط مراجع قضایی، اطلاعات مربوطه در اختیار عموم قرار خواهد گرفت.

افزایش نرخ، شوک به بورس بود؟

مصوبه دولت در بهار سال ۱۴۰۲ مبنی بر افزایش نرخ خوراک پتروشیمی‌ها به ۷۰۰۰ تومان، بدون در نظر گرفتن سقف، باعث واکنش منفی در بازار سهام شد. بسیاری از کارشناسان عقیده داشتند که علت افزایش یکباره نرخ خوراک پتروشیمی‌ها برای جبران کسری بودجه دولت است اما در نهایت توانست زیان بسیاری برای شرکت‌های پتروشیمی و خصوصاً سرمایه‌گذاران بر جای بگذارد. براساس آمارها و گزارش‌های آن زمان نرخ خوراک پتروشیمی‌ها در دهه ۹۰ بر مبنای دلار مبادلاتی در محدوده ۳ سنت بود، اما در سال ۹۲ با مصوبه مجلس، حداقل قیمت به ۱۳ سنت افزایش یافت که این امر باعث ریزش بورس در آن سال شد. در سال‌های بعد، فرمول‌های مختلفی برای محاسبه نرخ خوراک تعیین شد، اما همواره نرخ گاز صادراتی از نرخ خوراک پتروشیمی‌ها پایین‌تر بوده است. بسیاری از فعالان بورسی عقیده داشتند که نرخ خوراک پتروشیمی‌ها در ایران حتی در مقایسه با کشورهای همسایه نیز بالاتر بوده و سودآوری این شرکت‌ها از سال ۹۲ به شدت کاهش یافته است. در حال حاضر، حاشیه سود شرکت‌های پتروشیمی و شیمیایی از ۵۳ درصد به ۲۲ درصد رسیده است. این تصمیم افزایش نرخ خوراک دقیقاً در بدترین زمان رخ داد؛ چراکه پس از زان‌های سنگین بالاخره پتروشیمی‌ها وارد مرحله سودسازی شده بودند که در نهایت این مصوبه باعث زیان‌سازی ادامه‌دار این صنعت شد. کارشناسان عقیده دارند دولت به جای جبران کسری بودجه از جیب شرکت‌ها، باید به دنبال راهکارهای دیگری برای حل این مشکل باشد. آنها هشدار می‌دهند که ادامه این روند می‌تواند منجر به توقف تولید و نابودی شرکت‌های پتروشیمی و در نهایت، وخیم‌تر شدن وضعیت اقتصادی کشور شود.

کره کور بازار سرمایه

با گذشت دو سال از این مسئله، همچنان گره سنگین در صنعت پتروشیمی و بورس وجود دارد؛ زیرا شفاف‌سازی به‌موقع با درستی در این خصوص انجام نشده است و همچنان خبری از تعیین تکلیف مقصران این حادثه و رفع اتهامات وجود ندارد. موضوع این است که مشکلات بازار سرمایه هیچ‌گاه به نتیجه نمی‌رسند و همواره پرونده‌هایی در بازار وجود دارد. برای نمونه پس از دو سال هیچ مسئولی در بازار سرمایه یا بدنه اقتصادی کشور به این موضوع اشاره نکرده است و حتی مسئولان وقت آن زمان و اکنون وزارت اقتصاد و سازمان بورس و کشتی نسبت به این موضوع نشان ندادند. حال باید دید که وزارت اقتصاد رئیس سازمان کنونی به این موضوع و محاکمه متخلفان رسیدگی می‌کند یا خیر؟

مسائلی که امروز در باب آن فضا سازی می‌شود برای مردم نگرانی ایجاد می‌کند، مسئله بورس است؛ لذا دولت این مسئله را برای مردم تبیین کند و توضیح دهد تا مردم بدانند در ادامه مسیر برای آینده خود باید چه کار کنند؛ زمانی مطرح شد که ۵۰ میلیون کدیورسی در کشور وجود دارد؛ امر بیابانگر آن است که جمعیت کثیری در داخل درگیر مقوله بورس هستند؛ در حال حاضر حرف و حدیث‌هایی در خصوص این مقوله مطرح است؛ من الان هیچ قضایای نمی‌کنم، اما به هر ترتیب سازمان بازرسی، شورای عالی بورس و دولت، موضوعات این عرصه را برای مردم توضیح دهند و تبیین کنند تا دشمن نتواند از این مقوله سوءاستفاده کند و خدایی ناکرده این موضوع به یک مشکل تبدیل شود؛ چراکه تعداد افرادی که درگیر این موضوع هستند کثیر است و عده زیادی از مردم نیز با بورس آشنا نبودند، اما وارد آن شدند و بعضاً هم احساس می‌کنند متضرر شده‌اند. حجت‌الاسلام والمسلمین منتظری، دادستان کل کشور نیز در این خصوص گفت: گاهی اوقات اگر در ریزش بورس، جرمی واقع شده باشد و اگر دست‌های پنهانی احیاناً اقداماتی انجام داده باشند که از نظر قانونی جرم باشد، سازمان بورس موظف است این موارد را کشف و به دستگاه قضایی اعلام کند. در همان زمان نیز مسئولان عالی‌رتبه کشور اعلام کردند که دولت وقت باید پاسخگو باشد؛ اما نه دولت قبل و نه حتی رئیس سازمان بورس نیز به این موضوع رسیدگی نکردند، با گذشت دو سال همچنان اتهام این پرونده باقی است که آیا به مجرمان این پرونده رسیدگی شد یا خیر؟ آیا قرار است در آینده زیان سرمایه‌گذاران جبران شود؟

پرونده به دادسرا ارسال شد

دقیقاً یک سال پس از این ماجرا و در روز ۱۷ اردیبهشت ۱۴۰۲ سازمان بورس و اوراق بهادار از شناسایی فهرستی از افراد مشکوک به داشتن اطلاعات نهنی در جریان سقوط شاخص بورس در اردیبهشت سال گذشته خبر داد. این اطلاعات به دادسرا ارسال شده، اما تخلف این افراد هنوز اثبات نشده است. به گفته معاون نظارت بر بورس‌ها، پس از سقوط بازار سرمایه در ۱۷ و ۱۸ اردیبهشت ۱۴۰۲، سازمان بورس با بررسی معاملات مشکوک، به فهرستی از اشخاص و کدهای معاملاتی مظنون به استفاده از اطلاعات پنهانی دست یافت. در این راستا، معاملات اشخاص مشکوک و IP برخی نهادهای دولتی رصد شد. ابتدا فهرستی ۲۴۰ نفره از افرادی که بیشترین خرید و فروش را در آن بازه زمانی داشته‌اند تهیه شد. سپس با بررسی دقیق‌تر، یک لیست ۴۰ نفره از افرادی که مشکوک به استفاده از اطلاعات نهنی بودند، تهیه و اطلاعات آنها در تیرماه سال گذشته به مراجع قضایی ارسال شد. رضا عبوس‌لو، مدیر نظارت بر بورس‌ها سازمان بورس نیز اعلام کرد که با بررسی IP سازمان‌ها و نهادهای و همچنین کدهای معاملاتی حقیقی و حقوقی، فهرستی از معاملات مشکوک تهیه شده است. این لیست شامل دودسته معاملات مشکوک با سطح بالا و پایین است و مکاتبات با دادستانی کل کشور برای رسیدگی به این پرونده از مردادماه سال گذشته آغاز شده است. مدیر امور حقوقی و انتظامی سازمان بورس با اشاره به

مصوبه دولت در بهار سال ۱۴۰۲ مبنی بر افزایش نرخ خوراک پتروشیمی‌ها به ۷۰۰۰ تومان، بدون در نظر گرفتن سقف، باعث واکنش منفی در بازار سهام شد. بسیاری از کارشناسان عقیده داشتند که علت افزایش یکباره نرخ خوراک پتروشیمی‌ها برای جبران کسری بودجه دولت است اما در نهایت توانست زیان بسیاری برای شرکت‌های پتروشیمی و خصوصاً سرمایه‌گذاران بر جای بگذارد

رقیه ندایی

خبرنگار گروه اقتصاد

دو سال از ریزش سنگین و یکباره بورس تهران در اردیبهشت‌ماه سال ۱۴۰۲ می‌گذرد، اما هنوز ابعاد این حادثه و مقصران اصلی آن به‌طور کامل مشخص نشده‌اند. در حالی که بورس پس از پشت سر گذاشتن ریزش‌های سنگین و عمیق در آبان ۱۴۰۱، روندی صعودی را آغاز کرده و تا بهار ۱۴۰۲ رشدی بیش از ۱۰۰ درصدی را تجربه کرده بود، ناگهان در هفدهمین روز اردیبهشت‌ماه ورق برگشت و شاخص کل به یکباره سقوط کرد. در آن روز سیاه، سرمایه‌گذاران شاهد کاهش ۹۵ هزار واحدی شاخص بودند، اما دلیل اصلی این تغییر روند و سقوط بازار در هاله‌ای از ابهام قرار داشت. حدود ۵۰ روز بعد، علت این ریزش مشخص شد که نامه‌ای محرمانه در خصوص افزایش نرخ خوراک گاز پتروشیمی‌ها بود. در ۱۷ اردیبهشت‌ماه، سهامدارانی که به اطلاعات رانتی دسترسی داشتند، از تصمیم افزایش نرخ خوراک پتروشیمی‌ها مطلع شده و اقدام به خروج از بازار کردند. این در حالی بود که سایر سرمایه‌گذاران از این موضوع بی‌اطلاع بوده و یکباره شاهد زیان سنگین در پرتوی خود شدند.

ابهامات ادامه‌دار

در تیرماه ۱۴۰۲، نامه‌ای با امضای معاون اول رئیس‌جمهور وقت منتشر شد که نشان می‌داد نرخ خوراک پتروشیمی‌ها در تاریخ ۱۷ اردیبهشت‌ماه به تصویب رسیده است؛ اما این نرخ به‌صورت عمومی اعلام نشده بود. در نتیجه، بازار سرمایه در یک دوره ۵۰ روزه حدود ۱۱ درصد افت کرد، نکته قابل توجه اینجاست که این افت تنها در شاخص بود و قیمت سهام افت بیشتری را متحمل شد.

دستور برای پیگیری نرخ

نکته قابل توجه در این میان، اظهارات متناقض مقامات مسئول است. وزیر اقتصاد وقت اعلام کرده بود که افزایش نرخ خوراک با دستور محمد مخبر، معاون اول رئیس‌جمهور، انجام شده است. در مقابل، سیدابراهیم ربیعی، رئیس دولت سیزدهم، دستور داده بود تا بررسی شود که چه کسی بدون مجوز دولت، نرخ خوراک را افزایش داده تا با او برخورد قاطع صورت بگیرد. این اظهارات این سوال را ایجاد می‌کند که آیا معاون اول رئیس‌جمهور بدون اطلاع و اجازه رئیس‌جمهور اقدام به چنین تصمیمی گرفته است؟ در اصل با تغییر دولت نیز مشخص نشد که چه کسی مقصر این تغییر نرخ است و تنها هر سال این پرونده یادآوری می‌شود و خبری از جبران زیان سهامداران نیست.

دولت باید پاسخگو باشد

حجت‌الاسلام والمسلمین محسنی‌زاده‌ای، رئیس قوه قضائیه مردادماه سال ۱۴۰۲ در خصوص موضوع بورس گفت: یکی از

عکس: ایرنا